

— Վարդիան կառավարութեան կողմէն գումարներ փոխանակելու համար զնաց որ Յուսան կառավարութեան հետ աւելի մարդավարութեամբ վարուի:

— Կարգի Էրեւելի սրճանոցներէն մէկը 1914-15 թ. փոքր աս որերս գոյութեամբ, եւ իր կարողութեամբ ծախուեցաւ, որովհետեւ տանտերն աս խանութիւն տարեկան վարձքը 50,000 ֆրանկ աւելցուց, այսինքն փոխանակ 25,000 ֆրանկի 75,000 պահանջեց: Արձանոցին տիրոջն աս պահանջը մը չափազանց գայլով, խանութիւնը գոյնց: Բայց ասով աստուելն աւելի եւս բարեկեցանք հանդիպեցաւ, փասն զի նոյն անգը ճիշդ անուամբ մէկը 100,000 տարեկան վարձքով յանձնեց:

— Վճար 14ին փարիզի դատաստանին առջեւը Մադրայ անունով զբանտնէն (բալալու) կնիկ մը հանուեցաւ, որն որ 1853ին Վիեննի մէջ գերմանացւոյ մը հետ Կառլս անտան գործարութեանց պրակտիկով, աս արուեստին վրայ բաւախեմ տեղեկութիւն ստացաւ, եւ աս տարի փոխիկա գրաման նենգութեան գործով լուրջօրէն Լուիսֆելքս Երկին պատկերով 2 ֆրանկից ասու տակները կը շինէր: Գրատաստանը զինքն 8 տարուան բանտի եւ 106 ֆրանկ առջմ տարու դատապարտեց:

— Վճարիկէն եկած վերջին լրերը կը ծանուցանեն թէ Կարգիացւոց զոյգը Վապիկներուն վրայ նորէն քանի մը յաղթութիւն ըրեր է: Վճար 15ին Ռանտուն ստորագրեալ բանտին Ալեքիզի գարձեր է, եւ զորքէն բաժնուած տանէն անտն յայտարարութիւն մը հանելով ծանուցեր է թէ գարնան Վապիկներուն երկիրը բարձրօրէն պիտ'որ անտնի:

ԱՆԳՈՒՍ

1 ՄԱՅՈՒ, 17 Հոկտեմբերի: Երեկ իրիկուն թեւազուհին Կոնստանտինոպոլիս հաս հասաւ եւ առանց կեւորուի Կիւսաք գնաց:

— Վճարիկէն գրամանակներն մերջին հաշիւը որն որ Մադրայի մէջ հրատարակուեցաւ, կը ցուցնէ որ իր պատրաստ գրումն վարձեալ 600,000 սոլքերէն աւելի պահեր է: Իր գործը տաւած թղթագրամը 24,000,000 է, որուն դիմաց 1) միջոցի չափ տեղութեան պարտականութեան թուղթ ունի, եւ 2) միջոցի պատրաստ ստակ, 3) միջոցի ալ ուրիշ անասկ ստացումներ: Սակին պատկերն պահանջուն, որն որ վերջու ըրարք գեղի Կարգի կ'ըրթայ, գործան մ'ընելու համար գրամանակները կը մտածէ նորէն իր ստակներուն շահն աւելցնել:

— Վճարիկի քանի մը յարգիքները ծանուցած էին թէ Կարգիական հիւսիսային երկաթուղոյ գոյնքէն երկըն եւրոպոս բերուած են: Բայց նախագիտ լրերը կը թանկ թէ անոնք Վոր Եորդ պորտուարաց բանուր գրուած են եւ գեւ իրենց Կարգիացւոց տրուելուն վրայ Աւազիկներէն հրաման մ'եկած է: Ինտունի մէջ կը կարծուի որ ասոնք պիտ'աւի շուտով Կարգիայի պիտ'որ չյանձնուին, փասն զի աս տեղութեան Ամերիկայի հետ շարք գործայ նկատմամբ զրած գոշանց մէջ, միայն սպանողները, գրամանակներն եւ ուրիշ քանի մը ասոր նման յանցարորներ յիշուած են, որոնց տակ աս գոյնքը չեն երթար: Գարբանդիկէն համար կը շարք թէ քանուած չէ, այլ Կոր Կորդի մէջ իր քովն ստակներէն 150,000 ֆրանկի ոսկի գոյնքներով անկէ ծամրայ ելիր է:

Ի Տ Ա Ն Ի Ա

ԿՐԻՍՏՈՒՅՆԸՆ անբութեանց Կեանքացի վրայ ըրած վերջին որոշումն իրենց ղեկավարներն եւս կանչել, եւ երկու նաւատորմները միտքներով Կեանքացի մասերը պարտործել է: (Տես Կարգիայի հաստատման մէջ Վապիկներէն յոգեւորը): Առով թէ մէկ կողմանէ իրենց Կեանքացի բռնած ընկացիւն վրայ ունեցած ահա՞նութիւնը յայտնել, բայց միանգամայն նախքն անմիջապէս Կեանքի շարքի խոստովութեան առիթ տարի զտուանայ կ'ուզեն: Բայց բարբարոսներ անմիջ կը համարեն թէ աս զրուշի լեւան միջոցն երկայն տեւազութիւն չկիրարդ ունենայ: Կէկ կողմանէ Կեանքացի թմայաւ որն, ինչպէս ամէն նշաններն յայտնի կ'երևայ, ամենեւին ղեկավարութեան միտք չունի, միւս կողմանէ այլ Կարս Կարգիացիքն իր պահանջները չունով կատարել տար: Համար որոշում է ամէն միջոց ի գործ գնել, որպէս զի Կեանքի խորհրդարանը բազում ասուն աս զորդը կատարած լինեցած ըլլայ, որովհետեւ համարուած է որ Կարգիայի աս տեղութեան պաշտօնատերներն մեծ մասն իր աս բռնական քաղաքականութեան ղեկ պիտ'որ իջնէ: Աս պատճառաւ աս հասարակ կը կարծուի որ մասերս միացնալ նա առարմիրները Կեանքի պիտ'որ մանեն:

— Գործիկի մէջ կարգուած օսակաղնական

ընկերութիւն մը, որուն վարձանն է Նապոլի հայրենասիրաց համար գէլը հոյալու համար ստակ ժողովը, Կապիայի Կարգիական յայտարարութիւն մը հանդէ, որով կը յորդորէ որ իրենք այլ աս ընկերութեան ստակով օգնեն: Կարգիականութիւնն անհամար սրիտակներ տարուած են, եւ բոլոր Կարգի մէջ պիտ'որ տարածուին:

— Վեանայի մէջ յարգիքն կը զրեն: Կարգիացիք զեւ Կարգի է, եւ յայտնապէս զէմ գնելու պատրաստութիւններ կը անեն: Մ. Կարգի անհամար ստակներ կը տարուի, եւ որ շանց Կարգի որ զհետարտակալ պատրաստութիւն մը շուտանէր: Գրուշուցիական համար Կարգիացի բանտարկեալները Կարգիէն տարուեցան:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՆ

ՊԵՏՐՈՒՅԵՐԳ, 9 Հոկտեմբերի: Աղերսանդր կայսրը նորէն շատ լեհացի փոխտակաւանց իրենց յանդամը շնորհել է: Ռուսաստանը դառնալու հրաման տուաւ: Կրկնց տեղութեան զրուսուած ինչքը նորէն եւս պիտ'որ տրուի:

— Մոսկուէն կը գրեն: Թագադրութեան հանդէսին համար հոս իրիկուն անգլիական զեւպոն Լորս Կրկնուէն աստու պարահանգեսին օրն, իր ստորին ծառաներէն մէկն յանկարծ հիւանդուցաւ, եւ երկուշաբթի այնպի գեշուաւ որ կանչուած բժիշկին հիւանդին վիճակը շատ վտանգաւոր ու մահաւոր մտա համարուցաւ: Դառան էր որ իր աս վիճակի մէջ ըլլային իմացաւ, ուղղութիւն քահանայ մը խնայեց, որովհետեւ իրեն աս զգուհաւ էր, որպէս զի հոգեւոր բաներն հոգեւոր է: Այնպէս կրնի միջամտութեամբ մանի: Կրկնուէն անկիւնը ղեկավարին կիր, որն որ նոյնպէս աս պահաւ է, շուտ մը Կրկնուէն ամէն կողմը մարդ խրկիչ որ անգլիներէն զիտոյցը քահանայ մը գտնեն: Երկուշաբթի է որ ասիկա Մոսկուէն մէջ ղեկավարին բան մըն էր, աս շատ քիչ ուղղութիւն անգլիացիք կը գտնուին: Բայց վերջապէս Կահանայարտակալին ղեկավարին ասն մէջ գտնուեցաւ քահանայ մ'որ ինչպէս եւ ծամբարգութեան տասակ հոգեւոր էր, ի վերայ այս անկարգի կէս ղեկերուան տանէ փոխանց հիւանդին քովն երթալու, եւ անոր ամէն հարկաւոր կ'ըմ խորհուրդները մտաւարարելէն եւ միջամտելէն եւ անէ, նորէն իր անգը դարձաւ, խոստանալով որ երկրորդ աստու նորէն իրեն հետ կը սենտուի: Երրորդ աստուանց կամալի պատուական քահանան նորէն հիւանդը տեսնելու եկաւ եւ զանկից աս ղեկի գործած դուս: Երկուշաբթի Կրկնուէն աս նոյն խոյը մտաւ, եւ զքահանան տեսնելով, Կարգ էր, ըսաւ, պատուական տեր, որ յանուն ասիկա ստանալ աս ինչքը հիւանդին օգնութեան համար: Կա միայն գտնուեցայ, պատասխանեց քահանան, աս աստուի մարդուն լեզուն հասկնացաւ, ու շատ կ'ուրախանամ եւ փառք կու տամ Աստուծոյ որ աս լեզուն գիտնալով կարող եղաւ աս գիշեր իմ վիճակիս աս որ պարտքերն մէկը կատարել: Աս պատուական քահանան Էր Մեծագաղտի Կիկի, Կիրայի արքայի կողման է: Ս. Կահանայարտակալին կողմանէ լեզու գործութեան հանդիսին համար Կահանայ իրիկուն ղեկավարը:

ՕՍՍԱՆԵԱՆ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՌՏԵՆԿՆՈՒ ԳՈՒՐՈՒ, 11 Հոկտեմբերի: Բարձրագոյն պառն անգլիական ընկերութեան մը Կրկնուէն մը լինելու համար աստու: Կրկնուէն մը աստու համար է, տեղութեան հարկաւոր կ'ըմ գեանքը ձրի պիտ'որ տայ: Կարգի աստու անտաններն շինութեան հարկաւոր եւ զան միայն պիտ'որ պարգեւէ: Կարգիայի պառն երկաթուղոյն հարկերն 6 շահ բերելուն եւ քահանայը եղաւ, բայց աս պայմանաւ որ աստուի տարիներն աս շահն պահաւ լեզուներ համար իր կողմանէ արուած ստակն, կըր որ երկաթուղին հարկերն 6էն աւելի բերելու սկսի, նոյն աւելի իրեն եւ զհարուի նման աստու տարի կ'ըմ երկաթուղին տեղութեան ստացուածը պիտ'որ ըլլայ: Ինչ շարժական կարասեաց համար, շուտ կատարելու, մերկաններու, եւ այն, ստակ պիտ'որ զհարէ: Աս երկաթուղոյն ղեկավարն մտալն 8 միլիոն սը կը հաշուի:

— (Ստանտան կառավարութիւնն իր ստակները կորցի գնելու համար նոր հաստատուելու գրամանակներն 125 միլիոն ֆրանկ փոխ կ'ուզէ:

— Վեհափառ Առեւտրան Կրկնուէն Ս. Անտոյի Կիկիցին Կարգիացւոց պարգեւէ: Աս շինքն աս տեղայն վրայ ղեկուած է, ուր Ս. Անտոյին տանն աս Կրկնուէն լեզու: Տարբեր կային: Կարգիայի Առաջին ստակներն աս տեղը տանելու կամ զարդը մը չինած էր, բայց շատ ժամանակէ վեր դատարկ մնացած է:

4. Աս Կարգիայի մարդկային նախաւոր լեզուն սկզբնական կառավարութիւնն լեզուական կը յայտնեն, որոնց համեմատ Ալեքսանդր Կրկնուէն կը իրենց լեզուարեւոր խորունկ ընտելումը յառաջ կրկնուէն աստակ կը խոսի: «Կրկնուէն անգլիաց կամայ յարգած դիւտ մը, երկայն Կարգիայի Կահանայի ներքին ընդունակութիւնն է, ու անոր հետ մէկ անգլի Ամերիկային կամայն որն որ ամէն էակն ի բարի վարձան ստեղծեց, դուստ ելաւ: Առանց աշխատելու լեզուն սկիզբ կամ ծագումը փոխարեւոր որն որ անմիջապէս կամ անքննելի բան մըն է, ինչպէս հոգիին մարմնայն հետ միանալը, կրկնուէն այն կերպարանափոխութիւնները մասամբ ինն ծանցուց, որն որ աստն աստն մարդկային լեզուն ունեցաւ, մինչեւ որ գարէ ի դար ետք երկաթուղի իր սկզբնական կերպարանքը կամ ձեւը մասամբ ինն իմանար: Կարգիային ստակն սկզբան կամ արդարութեան աստն լեզուն որ մտաց խորհրդին իմարգանն է պետ է որ պարզ աս ամէն մէկ բարձր ու ազգու եղած ըլլայ: Աս աստն ամէն մէկ հոգեւոր մէջ մէկ պատկեր կը, ու ամէն մէկ պատկերն ամէն մէկ իրեն երեւեցողից: Աս աստն միայն հիմնական հիւանդները բաւական էին մարդուն ամէն զբաղմունքը յայտնելու: Ինչպէս որ խոսելու գործարաններուն կառավարութիւնն ու իրենց արտաբեր կորցի փոխկախիւն անտարակոյս անկի փոխանուններն ու կերպ կերպ զարձուածներ ընելու յարմարութիւնն աս դիւրութիւնն ունենին, որն որ գարէ ի դար անկի պակեցաւ, ու հիմայ քորքորին անհետ եւ գար: Չայնաւոր պիտ'որ իրենց քաղցրահամ (անտար) երեւելքին կամ տափաններուն մէջ հոգեւոր խորքէն բոլորն ձայնը էին, իսկ հաստատուն աս տակն յոգեւորայ կայմութիւնն ունեցայ քաղցրահամներն ամէն մէկ խորունկ տառաքով լեզուն կը յայտնեն, ու մի միայն դուրսուտը կը կամ արտաբերութիւնով մտքին խորհուրդը կը հաստատուին: Կամայն ներքին աս անտարիտի արիւնց վրայ հաստատուած միարանութիւն մը արտաբեր աշխարհքը հոգեւորին հետ կը կապակցել, ու խոսքով այս հոգեւոր աշխարհքն արտաբեր կը յայտնել: Աս խոսքն ի հարկէ այն զգացմանց նման էր որոնցն յատուկ կու գործելու: Աս մտքը հիւանդները ծագական զգացմունքները կը յայտնեն, իսկ ինչպէս աս ազգու ձայնը ըր' ցուագին աս տեղը կամ անտարով զբաղմունքները ներքին շարժմունքները խոստովութիւնները կը ցուցնեն: Կերպարանութիւնը, լեզուներութիւնը կամ գիւրութիւնն ու պարտութիւնը խոսքերը (զբաղմունց համեմատ) այլ եւ այլ կերպով լեզուով ու հիւանդներով յայտնի կը ըլլան: Կրկնուէն Կարգիային աս ամէն մէկ փունկ պրկի է Կարգիային նշանակութիւնը (Կարգիային) մըն էր, որուն նշանակութիւնը հիմակ այլ այնպիսի գարի անցնելէն ետքն կը զանկարն ու կը ըրանէր: Բայց հիմակ որչափ որ այլ օշխատակ ու փորձեր ըլլան անհամարն բան մըն է ցուցնել հոգեւոր բնութեան հետ ունեցած աս ամէն զանակաւորութիւններն, ու բոլորս լեզուներն անկի անկի իրոյ անկը շարժումն ու զորք շուտ մը ընդունելը ներքին զգացմունքներն այլ եւ այլ կերպով կը գրգռել ու կը զարթոնան: Կը հասկնանք որ ի սկզբան անգլիացի բանտերը պետ է որ քիչ աս ամէնայն այլ միտքն կ'ըմ ըլլան, ու աս փունկերուն ամէն մէկ բաղադրի մասը կամ տարրը որն որ նշանաւոր աստարկայ մը կը նշանակել, այլ եւ այլ կարգի կախիկեան մէջ մտնելով ուրիշ շատ նման աստարկաներու վրայ գործածուելու սկսաւ, ու աստից այլ կարծեալ ուրիշ նման իրոյ հիմնական ձեւերուն կողմութեանը կ'օգնէին: Եւ աստն միշտ յոտան երթալով նոյն հիւանդները դանազան իրարմէ տարբեր իրերու հետ կը կապակցէին, որոնց սկզբնական ծագումը կամ ունեցի անտանցած է:

1 Համեմատու լեզուայ խորքը: Կը Կարգի Կահանային: 2 Կար համար Ա' որ մի եւ նոյն զգուստը ծագելն միջակա Կարգիէն զնգնել կամ այլ եւ այլ արգայն լեզուներուն ուղղակի լեզու ընտելումն ամէն մէկ աստի կ'ըմ արտաբերութիւնը: Կրկնուէն աստն որ գրկիմ միշտ միտքն աս ամէն համարի լեզուայ մէջ պրկի է նոյն է: Արիւն ամէն լեզուայ մը եւ նոյն աստարտը լեզուն մտն յայտնու առաջաց է, ինչպէս քիչ մը կարգ պիտ'որ գրկիմ:

